www.musesbooks.com | The Online Bookstore

1

දිනපතා උදෑසන පහයි තිහට අම්මා උස් හඬින් යාඥා කිරීම අරඹන්නීය. 'ඉන්-කම්-තර්, ඉන්-කම්-තර්....'' ඇගේ හඬ මුළු නිවස පුරා දෝංකාර දෙන අතර කිසිවකුට ඉන් ගැලවීමක් නැත. කොට්ටය දෙසවනට තද කරගෙන ඔබ සිතන්නේ ''අනේ... ඕක නවත්වන්න'' කියාය. එහෙත් ඇයට බාධා කරන්නට, ඇය නවත්වන්නට ඔබට නුපුළුවන.

අපේ යහන මත සිවු දෙනෙක් සිටිති. මා සමග ලුසී, රොබිනා, සහ යැස්මින් නිදාගන්නේ යහනේ පහළ තට්ටුවේ දෙදෙනකු ඉහළ තට්ටුවේ දෙදෙනකු වශයෙනි. අප නින්දට යන වේලාවේ කාමරය පිරෙන්නේ අපගේ සිනා හඬින් හා කෑගැසීම්වලිනි. ''එයා මට පයින් ගැහුවා.'' ''කෝ එහාට වෙන්න.'' ''මට තව ඉඩ ඕනෙ.'' ''ඔතන නිදාගන්නෙ මම'' ආදී වශයෙන් නින්ද අප වෙත පැමිණෙන තුරු අපේ කටහඬ නැගෙයි.

අපේ පවුලේ තවත් ගැහැනු ළමයි තිදෙනෙක් සිටිති. මගේ අර්ධ සොහොයුරිය බවානු වෙසෙන්නේ ඉන්දියාවේය. ප්‍රකාශ් වෙසෙන්නේ ලන්ඩනයේය. මට වඩා වසර දහයකින් වැඩිමල් ගින්දා නින්දට ගියේ අපේ කාමරයේ වූ අනෙක් යහනේය. ගින්දා අපට වඩාත් සමීප වූ තැනැත්තියයි. එක අතකට අපව ඇතිදැඩි කළේ ඇය යයි පැවසීම නිවැරදිය. අම්මා රැකියාවට ගිය විට අපව බලාකියා ගත්තේ ඇයයි. රාත්‍රීන්හි නින්දට යාමට පෙර අප සිවුදෙන එකවර නාන කාමරයට කැඳවා ගෙන ගොස් අපව නහවා හිසකෙස් සේදුවේද ඇයයි. අපි දිගු හිසකේවලට හිමිකම් කීවෙමු. සෝදා පිරිසුදු කළ

www.musesbooks.com | The Online Bookstore

හිසකේ පිස දැමීමෙන් අනතුරුව ගින්දා අපේ හිස්වල පිච්ච මල් සුවඳැති රට කොට්ටන් තෙල් ගැල්වූවාය. ඉන්පසු අපේ හිසකේ එකට ඇලී තිබූ අතර හිසෙහි තෙල් ගල්වනවාට මා වඩාත් අකැමැති වූයේ තෙල්වලින් හැමූ සුවඳට මගේ කිසිම කැමැත්තක් නොතිබූ නිසාය. අප වැඩෙත්ම එකවර නාන කාමරයට වී නාගන්නට එහි ඉඩකඩ සැහුණේ නැත. එවිට අපෙන් කෙනකු දෙදෙනකු දිය නෑවේ නාන කාමරයෙන් පිටත සිටය.

අපගේ පළමු නිවහන කාමර දෙකකින් යුක්ත වූවකි. එක් කාමරයක අප නිදාගත් අතර අනෙක් කාමරයේ නිදාගත්තේ මගේ සොහොයුරු බල්බීර්ය. අම්මා සමහර රාත්‍රීන්හි එම කාමරයේ නින්දට ගිය අතර අනෙක් දිනවල ඇය නින්දට ගියේ පහළ මාලයේ සෝපාව මතය. ඇය තාත්තා සමග එකම යහනක නින්දට නොයන්නේ මන්දැයි කල්පනා වීමට පෙර මම අපේ නිවසින් පලාගොස් සිටියෙමි. ඔවුන් අතර ශාරීරික සබඳතාවන් ඇති නොවී යයි සිතිය නොහැක්කේ ඔවුන් දරුවන් සත් දෙනකුගේම මවුපියන් වූ බැවිනි. එහෙත් මා වයසින් වැඩෙද්දී මට හැඟුණේ ඔවුන් අතර ශාරීරික සබඳතා නොමැති බවය. දෙදෙනා එකිනෙකා හා සුහදව කතා කරනු, ඉදහිට හෝ හාදුවක් හුවමාරු කරගනු මට දැකගන්නට නොලැබිණි. යාන්ත්‍රිකව යුග දිවි ගත කරනු හැර ඔවුන් අතර කිසිම සමීප සබඳතාවක් ඇති වගක් නොපෙනිණ. දෛනික ජීවිතයට අදාළ ප්‍රශ්න හා පිළිතුරු මිස ඒ දෙදෙනා අතර වෙනත් කතාබහක් ඇති නොවූ තරම්ය.

අම්මාගේ වැඩිම අවධානය දිනාගෙන සිටියේ බල්බීර්ය. ගැහැනු ළමයින් වූ අපට වඩා ඔහුට සැලකුම් ලැබිණි. අම්මා ඔහු වෙනුවෙන් ආහාර පිළියෙල කොට බෙදා දී කෑමටද ඔහුට බල කළාය. ඔහුගේ කිළිටි ඇඳුම් අම්මා සෝදා දුන් අතර අපට අපගේ ඇඳුම් සෝදා ගන්නට සිදු විය. පාසල් නිල ඇඳුම් ආදිය අපම මැද සූදානම් කරගත යුතු වූ අතර අවශ්‍ය වූ විට අපම ආහාර බෙදාගත යුතු වූයේය.

කිසි විටෙක අපේ පවුලේ අය එකට මේසයක් වටා වාඩි වී ආහාර ගත්තේ නැත. අප කළේ ආහාර බෙදාගෙන විසිත්ත කාමරයට පැමිණ රූපවාහිනිය ඉදිරිපිට බිම වාඩි වී ආහාර ගැනීමයි. අප සතු වූයේ කළු සුදු රූපවාහිනියකි.

www.musesbooks.com | The Online Bookstore

මට වයස අවුරුදු හත වනවිට බල්බීර්ට වෙනස් ආකාරයකට සලකන්නේ මන්දැයි මම විමසන්නට පටන් ගත්තෙමි. ඔහුට තනිවම නිවෙසින් පිටව යෑමේ අවසරය තිබුණත් එවැනි අවසරයක් කිසි විටෙක අපට නොලැබෙන්නේ මන්ද? අප අහර පිසින අකාරයන්ද උගත යුතු වූවත් ඔහුට එසේ ඉගෙනගන්නැයි බල නොකෙරෙන්නේ මන්ද? ඉන් අනතුරුව මම අපේ ජීවිතයන් අදාළ අනෙකුත් දෑ පිළිබඳ ප්‍රශ්න කිරීම ඇරඹුවෙමි.

සියලු දෙනාම එක හා සමාන යයි ශීක්වරුන් සිතන්නේ නම් අප අතරට කුල භේද කුමකටද?

ගුරුද්වාර් අපේ නිවස ආසන්නයේ පිහිටා තිබූ අතර එය වැදගත් වූයේ දැඩි ආගම භක්තියකින් යුත් කාන්තාවක වූ අපේ අම්මාටය. මේ වනවිට අපේ පැරණි නිවහන බිමට සමතලා කර ඇතුවාට සැක නැත. එහෙත් ගුරුද්වාර් කඩා බිඳ දැමුණේ නැත. එය රතු ගඩොලින් බැඳි රිදී පැහැති ගෝලාකාර මුදුනතක් සහිත ගොඩනැගිල්ලක් වූයේය.

අම්මා දිනපතා නිවසින් පිටව ගියේ උදෑසන හයයි තිහටය. අතරමග වූ ගුර්ද්වාර්හි මිදුලේ සිටින පක්ෂීන්ට කෑම දෙන ඇය ඊළඟට රැකියාවට යාමට පෙර ගුර්ද්වාර් ඇතුළතට ගොස් යාඥා කළාය. සන්ධ්‍යාවේ ආපසු නිවෙසට පැමිණෙන විටද යළි ගුරුද්වාර් වෙත ගොඩ වී ශුද්ධ ජලය බෝතලයක් අරගෙන ආ ඇය නිවෙස පුරා එම ජලය ඉස්සාය. ඊළඟට හඳුන්කූරු දැල්වූ ඇය ස්තෝත්‍ර ගායනා කළාය.

අදටත් මා ගුරුද්වාර් දකින්නේ ඕපාදූප බෙදා හැරෙන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙසිනි. එහි ගියහොත් ඔබට දැකගත හැකි වන්නේ හිස් වටා ස්කාෆ ඔතාගෙන ඕපාදූප කතා කරන ගැහැනුන්ය.

''දන්නවාද සීතාගේ වැඩිමල් පුතා පන්ජාබයෙන් කසාද බැඳලා. ගෑනිත් මෙහාට එක්කරගෙන එනවාලු.''

''ආරංචිද? හසීනාගේ ලේලිට තවත් දුවෙක් හම්බවෙලා. මට හිතෙන විදිහට දැන් හසීනාට ලේලිව පෙන්නන්න බැරිව ඇති.''

''සයිනාබ් සිං බස් නැවතුමේ කොල්ලෙක් එක්ක කතා කර කර ඉන්නවා එයාගෙ අම්මගෙ අතටම අහුවෙලා. ඒ මීට සති තුනකට

www.musesbooks.com | The Online Bookstore

කලින්. දැන් මීරා තමන්ගේ දුව සයිනාබ්ව ගෙදරින් එළියටවත් බස්සන්නේ නැතිලු. මම එයාට කීවා, 'මීරා ඔයා තමයි වැරදිකාරි. ඔයයි එයාට සුදු කෙල්ලන්ව ආශ්‍රය කරන්න ඉඩ දුන්නේ' කියලා.''

ආසියානු යෞවනියක වෙත ඔබට කළ හැකි ලොකුම අපහාසය ඇය හැසිරෙන්නේ සුද්දියක මෙන් යැයි පැවසීමය. අපට සුදු ජාතික යුවතියන් ඇසුරු කිරීමට අවසර ලැබුණේ නැත. අම්මා කීවේ ඒ අය චාරිත්‍ර වාරිත්‍ර නොසලකන නැහැදිච්ච අයය කියාය. සුදු ජාතිකයන් යනු අවකල් ක්‍රියාවන්හි නියැළෙන කැත මිනිසුන් කොටසක්ය යන්න අම්මාගේ අදහස විය. අපේ ප්‍රජාවේ මා නැන්දේ යයි ඇමතූ සියලු කාන්තාවන්ද දැරුවේ ඒ හා සමාන අදහස්ය.

ආසියානු ජාතික තරුණයන් සුදු ජාතික යුවතියන් ඇසුරු කිරීම ඔවුන් හෙළා දුටුවේ නැත. සෙල්ලක්කාරයෙක් යනුවෙන් ඔවුන් එම තරුණයා හැඳින්වූ අතර විවාහ විය යුතු වයස එළඹි විට එම තරුණයාගේ පවුලේ අය ඔහු වෙනුවෙන් සෙවූයේ ආසියානු මනාලියකි. එහෙත් ආසියානු යුවතියක සුදු ජාතික යෞවනයකු ඇසුරු කළහොත් ඇයට ලැබුණේ එරවුම් ගෙරවුම්ය. නින්දා අපහාසයන්ය. ඇගේ බාප්පලා, මාමලා සහ සොහොයුරන් එක්ව සුදු ජාතික තරුණයාට පහර දීමට ඉඩ තිබූ අතර යුවතියට නම් අනිවාර්යෙන්ම ඔවුන්ගෙන් ගුටි බැට ලැබිණ. ඒ ඇය පවුලේ නම්බුව අනතුරට හෙළූ නිසාය. ඇය සුදු ජාතික තරුණයකු හා ඇසුරු කළාය යන්න කටකතාවක් ලෙස පැතිර ගියහොත් කිසිම ආසියානු පිරිමියකු ඇය විවාහ කර නොගන්නටද ඉඩ තිබිණි. අපේ ප්‍රජාවේ හැමෝම ඒ බව දැන සිටියහ. මගේ වයස අවුරුදු අට වනවිට මම ඒ පිළිබඳ දැනුවත් වීමි. කිසිවකු මා අතට පොතක් දී පිළිපැදිය යුතු නීති මෙහි ඇතුළත් යැයි නොපැවසූ නමුත් මා ක්‍රියා කළ යුතු, කතා කළ යුතු, ඇවිද යා යුතු මෙන්ම හුස්ම ගත යුතු ආකාරයන්ද මම දැන සිටියෙමි. ඕනෑම වේලාවක පැතිරී යන කටකතාවන් ඔස්සේ මගේ ආත්ම ගරුත්වය විනාශ වී යා හැකි බව මම දැන සිටියෙමි.

අප විසූයේ එංගලන්තයේ ඩර්බි හි නොදම්බර්ලන්ඩ් වීදියේය. කුඩා අවදියේ මා වීදියේ කෙළවර සිට අනෙක් කෙළවර දෙස බලමින් සිතුවේ එම වීදිය එතරම් දිගු මන්ද කියාය. වීදිය දෙපස වූ සෑම

www.musesbooks.com | The Online Bookstore

නිවෙසකම ඉදිරි දොර විවෘතව තිබූ අතර මිනිස්සු වීදියේ ඔබ මොබ ගමන් කළහ. අද වීදියේ ආසියානුවන් පමණක් විසූවත් එදා එහි ආසියානුවෝ අයර්ලන්ත හා ඉතාලි ජාතිකයෝද විසූහ. එක අතකට වීදියේ විසූයේ අනෙක් අයට වුවමනා නැති අය යැයි පැවසීමේද වරදක් නැත.

වීදියේ විසූ පෝලන්ත ජාතික කාන්තාව අප හැඳින්වූයේ ෆනී මහත්මිය යනුවෙනි. තවත් යුරෝපා ජාතික කාන්තාවක අප හැඳින්වූයේ හෝසි පැකර් මහත්මිය යනුවෙනි. ජනෙල් රෙදි යාන්තමට මෑත් කොට අනුන්ගේ දෑ සෙවීමට ඇය මහත් උනන්දුවක් දැක්වූවාය. වීදියේ කෙළවරක වූ හිස් නිවෙස අප හැඳින්වූයේ හොල්මන් මන්දිරය යනුවෙනි. බොරුවට බියෙන් කෑගසමින් එම නිවෙස වටා දිව යාමට කුඩා අපි පුරුදු වී සිටියෙමු. වීදිය හරහා මෝටර් රථ ධාවනය වූයේ කලාතුරකිනි. එහෙයින් වීදිය මැද බට්ටා පනින්නට අප පැකිළුණේ නැත. එහෙත් නිතරම වීදිය මධ්‍යයේ හිඳගෙන සිටි නපුරු බල්ලාගෙන් පරිස්සම් වන්නටද අපි යුහුසුළු වීමු. හරියටම දහවල් එකට නාදවන සයිරන් නලාවෙන් කියැවුණේ වාත්තු වැඩපොළේ දිවා ආහාර විවේකය ඇරඹුණු බවය.

මගේ තාත්තා වාත්තු වැඩපොළේ රාත්‍රී වැඩමුරයේ රාජකාරි කළේය. මා උපන් දවසේ ඔහුට එම රැකියාව ලැබී තිබිණි. විශ්‍රාම යන තුරුම තාත්තා වාත්තු වැඩපොළේ රැකියාවේ නිතර වූවේය. සතියේ දිනවලදී රැකියාව නිමා වී උදෑසන නිවෙසට පැමිණි තාත්තාට තේ කෝප්පයක් පිළියෙල කර දීමේ වගකීම පැවරී තිබුණේ මා හටය. මගේ වයස අවුරුදු අටක් පමණ වූ තැන් පටන් එම වගකීමත් නිවෙසේ ඉහළ මහල හා පියගැට පෙළ අතුගා පිරිසුදු කිරීමේ වගකීමත් මට පැවරී තිබුණි. පාසල නිමා වී නිවෙසට පැමිණීමෙන් අනතුරුව තාත්තා නින්දෙන් අවදි කොට ඔහුගේ රාත්‍රී කෑම රැකියා ස්ථානයට අරගෙන යනු පිණිස වානේ භාජනයක අසුරා දිය යුතු වූයේද මාය. කුලුනකට සමාන වූ එම භාජනය තට්ටු තුනකින් යුක්ත වූවේය. එක තට්ටුවක ව්‍යංජනයක්ද, තවත් තට්ටුවක සලාදද, අනෙකේ චපාතිද බහාලිය යුතු විය. අම්මා ව්‍යංජන පිසූවත් චපාති සෑදිය යුතු වූයේ මාය.

තාත්තාගේ රාත්‍රී කෑම සකසා අසුරන්නටත්, ඔහුගේ උණු වතුර

www.musesbooks.com | The Online Bookstore

බෝතලය සෝදා පිරිසුදු කොට තේ සාදා ඊට පුරවා තබන්නටත් මට පැයක පමණ කාලයක් ගත විය. මා සතුටින් එම කාර්යයන් ඉටු කළේ මා තාත්තාට බෙහෙවින් ආදරය කළ බැවිනි. ඔහු තේ පානය කරන විට ඔහු අසලින් හිඳගෙන සිටීම මට සතුටට කාරණයක් වූවේය. සමහර අවස්ථාවල මම ඔහුට එදින පාසලේ සිදු වූ දෑ පිළිබඳ කීවෙමි. තේ පානයෙන් අනතුරුව ඔහු රැකියාව සඳහා පිටත්ව ගියේය. මම දොරකඩ සිටගෙන ඔහු යන දෙස බලා සිටියෙමි. ඒ මඳ දුරක් ගොස් ඔහු ආපසු හැරී මට අත වනන තුරුය. ඔහු දිනපතා නොවැරදීම ආපසු හැරී මට අත වැනුවේය.

තාත්තා රැකියාවට පිටත්ව යාමෙන් මඳ වේලාවකට පසු අම්මා නිවෙසට පැමිණියාය. ඇය ස්ථිර රැකියාවක නියැළුණේ නැත. අම්මා ලැබෙන ඕනෑම රැකියාවක නියැළුණාය. ඇය වැඩියෙන්ම රැකියා කටයුතු කළේ රෙදිපිළි කර්මාන්තශාලාවලය. නිතරම ප්ලාස්ටික් බෑගයක් අතැතිව රැකියාවට ගිය ඇය ආපසු නිවෙසට පැමිණි වහා එම බෑගය අවුස්සා බලන්නට මමත් මගේ සොහොයුරියනුත් අමතක නොකළෙමු. ඒ ඇය නොවැරදීම අපට රස කැවිලි හෝ චොකලට් අරගෙන ඒමට පුරුදු වී සිටි නිසාය. අප ඇගේ බෑගය ගන්නට පොරකන විට ඇය සිනාසෙමින් මෙසේ කීවාය.

''මුලින්ම මට ගෙට ඇවිල්ලා මේ කබාය ගලවා දමන්න ඉඩ දෙන්න.''

අපි හැමෝම සිනාසෙමින් ඇගේ සිරුරේ එල්ලී ඇය සමගම නිවෙසට ඇතුළු වීමට පුරුදු වී සිටියෙමු. මා අතට බෑගය හසු වුවහොත් චොකලට් හා රසකැවිලි පමණක් නොව එහි ඇති අනෙක් දෑද ඇද බැලීම මගේ සිරිත විය. දිනක් මට බෑගය පත්ලේ තිබී හමුවූයේ කුඩා බෝතලයකි. එහි මූඩිය විවෘත කළ මට දැනුණේ සැර ගන්ධයකි. මගේ උගුරේ දැවිල්ලක් හටගත් අතර දෑස් කඳුළින් පිරිණි. අම්මාටත් මගේ සොහොයුරියන්ටත් එය විහිළුවක්ම විය.

මගේ ළමා වියේ අම්මා හා ගත කළ කාලයන් ගැන සිහි කරන විට සතුට සපිරි නිමේෂයන් තිබිණි නම් ඒ ඇගේ ප්ලාස්ටික් බෑගය හා සම්බන්ධයෙන් පමණකි. අනෙක් අවස්ථාවන්හි මා ඇයට සමීප වූ බවක් හෝ ඇය මට සමීප වූ බවක් හෝ මගේ මතකයේ නැත.

MusesBooks

www.musesbooks.com | The Online Bookstore

ඇය කිසි විටෙක අයියා තරමට මා ඇගේ සමීපයට ගත්තේ නැත. ඇය නිතරම උත්සාහ ගත්තේ අප ඇගෙන් ඈත්ව තබා අප සිටිය යුතු තැන සිහිපත් කර දෙන්නටය. අප විහිළු තහළු කරගන්නවාට උස් හඬින් කතා කරනවාට සිනා නගනවාට ඇය කැමති වූයේ නැත. 'ඔච්චර හයියෙන් හිනාවෙන්න එපා. නවත්වනවා ඔය හිනාව. ඔච්චර හිනාවුණොත් ඉක්මනටම ඔයාලට අඬන්න වේවි.' ඇය නිතර අපට තරවටු කළේ එසේය.

පවුලේ ගැහැනු ළමයින් අතරින් පිරිමි ළමයකු සේ දඟකාර වූයේ මා ය. වීදිය පුරා දුව යන්නටත්, තාප්ප මතට මෙන්ම ගස්වලට නගින්නටත් මම කැමති වීමි. එහෙත් මා එසේ කරනු අම්මා දුටුවහොත් ඇය වහා මා ඇය වෙත කැඳවා ගත්තාය. මට කිසි විටෙක ඇගේ කැඳවීම නොසලකා සිටින්නට තරම් දිරියක් නොතිබිණි.

''මිනිස්සු ඔය ළමයා ගැන මොනවා හිතාවිද? ඔයා හදන්නේ අපට නින්දා කරන්නද?'' ඇය විමසුවේ මගේ නිකට හෝ උරහිස් තදින් අල්ලාගෙනය. ''දූලාම හත් දෙනෙක් හදන්න වුණානෙ. ඒක මගේ ඉරණම. ඔයා හදන්නේ ඒක තවත් අමාරු කරන්නද? ඔයාට ඕනෙ හැම වෙලාවෙම අනෙක් අයගෙන් වෙනස් වෙන්නද?''

පසුපස පෙරටුකොට ගත් ප්‍රසූතියක් නිසා මට උපත ලබා දෙන්නට පමණක් අම්මාට රෝහල්ගත වීමට සිදු වී තිබිණ. ඇයට දින හයක් රෝහල්ගත වී සිටින්නට සිදු ව තිබූ අතර ඇය එය සිහි කළේ කෝපයෙන් යුතුවය. ''ඉපදුණේ කකුල් දෙක ඉස්සරහට දාගෙන.'' මා හා කෝප වූ විට පවසන්නට ඇය පුරුදුව සිටියාය. ''ඔයා මුල ඉඳන්ම අනෙක් අයට වඩා වෙනස්.''

ඇය නිතර අපට ඇඟවූයේ පවුලේ ගෞරවය රැකගෙන හොඳ බිරියක හා ගෘහනියක, ලේලියක වීමට උගත යුතුය කියාය. 'මම උයනකොට මා ළඟට ඇවිත් උයන හැටි ඉගෙන ගන්න' ඇය කීවාය. ඇගේ ආහාර වට්ටෝරු ඒ වනවිටද මට හොඳින් මතක තිබිණි. උදුන අසල ඇය පසෙකට වී සිටගෙන සිටීම මට වෙහෙසකර කාර්යයක් වූයේය. උදුනේ රස්නය නිසා මගේ මුහුණ රත් පැහැ ගන්විණි. මා ඉවත බලන විට අම්මා මට පහර දුන්නාය. ''මගේ එකම දුවෙක්වත් එයාලගෙ නැන්දම්මලා ඉස්සරහා ලැජ්ජා වෙන්න ඕන නැහැ.''

www.musesbooks.com | The Online Bookstore

අපේ නිවෙසේ ආධිපත්‍යය පැවතුණේ අම්මා අතය. තාත්තා ඉතාම නිහඬ පුද්ගලයකු වූ අතර ඔහු නිතර අම්මාගේ වචනයට ඉඩ දුන්නේය. සතියේ සෑම දිනෙකම ඔහු රැකියාවේ නිරත වූයේ අපගේ කුස් පුරවනු පිණිසය. සති අන්තයේ ඔහු ප්‍රදේශයේ අවන්හල වූ 'ද බයිරන්' වෙත ගොස් මත්පැන් පානය කළේය. එසේ මත්පැන් පානය කොට සමහර දිනවල මහත් සතුටින් නිවෙසට පැමිණෙන ඔහු විසිත්ත කාමරයේ පුටුවක් මතට බර වී අපට පවසන්නේ ඔහුගේ හිසේ උකුණන් බලන්නට කියාය. අපි වහා ඔහු සිටින පුටුව වටකර ගනිමු. අපට විහිළු තහළු කරමින් කතන්දර කියා දෙමින් සිටින ඔහුගේ තෙල් ගැල්වූ හිසකේ අතර අප අතැඟිලි දුවවන්නේ මහත් සතුටිනි. ඉඳහිට උකුණකු අප කාට හසුවූවත් සතුටින් හඬ නගමින් එම උකුණා ඔහුට පෙන්වා අප උගුව මරා දමන්නේ නියපොතු දෙකට මැදිකොට තලා දමාය. එවැනි දිනවල ඔහු අපට අයකුට පැන්ස දහයේ කාසිය බැගින් දුන්නේය. එය විශාල මුදලක් නොවූවත් අපට එය වටිනා තිළිණයක් හා සමාන විය. එවැනි අවස්ථාවන්ට මා ඉතා ප්‍රියකළේ පවුලේ සියලු දෙනා එකට එක්ව සිටි බැවිනි. අපට එක් නොවූවද අම්මාද විසිත්ත කාමරයට පැමිණ අසුනකට බර වී අප දෙස බලා සිටියාය. අපේ පවුලේ අය පමණක් එක්වූ එවැනි නිමේෂයන්හි හැරෙන්නට බොහෝ විට අපට එක්වන්නට සිදුවූයේ නිවෙසට පැමිණෙන ඥාතීන් වටාය. එහිදී නිදහස් හැඟීම් අපට නොදැනුණේ අප ඔවුන් ඉදිරියේ හොඳින් හැසිරෙන්නේද යන්න ගැන අම්මා වඩාත් සැලකිලිමත් වූ බැවිනි.

අපගේ ප්‍රජාව හමුවේ හොඳ නම පවත්වාගෙන යාම ඇයට අත්‍යවශ්‍ය විය. අප කුඩා අවදියේ පටන් අම්මා අපට ඉගැන්වූයේ සැබෑ ජීවිතයේ කුමක් සිදු වූවත්, ඒවා බාහිරයට නොපෙන්වා ආඩම්බරයෙන් හිස කෙළින් කරගෙන ජීවත් වන්නටය. එසේ නොවුණහොත් අප පිළිබඳ ඕපාදූප ගුරුද්වාරයේ කතා බහ කෙරෙනු ඇත යන්න ඇගේ හැඟීම විය. විනිශ්චයට හෝ නින්දාවට හසු නොවන්නට නම් අපේ පෞද්ගලික කාරණා අප පිටස්තරයට හැඟවිය යුතු නැතැයි ඇය නිතර පැවසුවාය.

සමහර සෙනසුරාදාවන්හි මා තාත්තා සමග ගියේ ඔහුගේ ගොවි බිමටය. අප දෙදෙනා පමණක් එහි ගියේ අනෙක් අය ඒ පිළිබඳ

www.musesbooks.com | The Online Bookstore

උනන්දුවක් නොදැක්වූ බැවිනි. ඒ බිම තාත්තාට අයත් එකක් නොවීය. ඔහු බද්දක් ගෙවමින් එහි වගා කටයුතු කළේය. ගොවි බිමට ළඟා වූ වහා මම රථයෙන් බැස එහි මලකඩ කෑ විශාල යකඩ ගේට්ටු දෙක විවෘත කළේ තාත්තාට මෝටර් රථය ගොවි බිම ඇතුළට පැදවිය හැකිවන පරිදිය. ඔහු එහි අර්තාපල්, ලූනු, සුදු ලූනු හා එළවළු වර්ග වැවුවේය. ඒවාට ජලය හා පොහොර යොදන අන්දම ඔහු මට කියා දුන්නේය. ගස් වටා පස බුරුල් කරමින් පොහොර යොදන සමහර අවස්ථාවල ඔහුගේ දෙනෙත් අනන්තය වෙත යොමු විය. ඊළඟට ඔහු තනිවම සිහින් හඬින් ගායනයේ යෙදුණේය.

එම වැඩ කටයුතු අවසන් වූ පසු මඩුව ඇතුළත පුටුවේ වාඩි වූ ඔහු දුම් වැටියක් දල්වා ගත්තේය. මා ඔහු පසෙක තණ ගොල්ල මත හිඳගත් විට ඔහු මට පන්ජාබයේ තම ගොවිපොළ ගැනද තම ගම්මානය මධ්‍යයේ වූ විශාල ගස ගැනද තොරතුරු කීවේය. දිනපතා වැඩ හමාර කොට තමා සහ තම මිතුරන් හිඳගෙන විවේක ගත්තේ,ක්‍රීඩා කළේ, විනෝද වූයේ 'කන්ග් සබු' යනුවෙන් හැඳින්වුණු එම වෘක්ෂය යටට වී යැයි තාත්තා කීවේය.

''මේ වගේ මටත් එහේදි තාත්තා එක්ක ගහ යට ඉඳගෙන ඉන්න පුළුවනිද?'' මම විමසීමි. ඊට ලැබෙන පිළිතුර මා දැන සිටියේ ඊට පෙරද කිහිප අවස්ථාවකම තාත්තා එම දැවැන්ත වෘක්ෂය ගැන මා හා කතා කර තිබූ බැවිනි. මා ඔහුගේ දණහිස්වලට හේත්තු වී සිටියදී ඔහු මහත් ප්‍රමෝදයෙන් යුතුව කතා කළේය.

''දෙවියනේ ඔයාට එතැනට යන්න බැහැ. දවාලට ඕනෙනම් ගහ යට හෙවණේ සෙල්ලම් කරන්න පුංචි ඔයාලට පුළුවනි. වතාවක් ඒ ගහේ අතුවල අපි ඔන්චිල්ලාවක් බැන්දා. අල්බීර්ගේ පුතා ගෝවින්ද් තමා ගහට නැගලා ඒ ඔන්චිල්ලාව බැන්දේ. වඳුරෙක් වගේ හයියෙන් ගස් නගින්න ගෝවින්ද්ට පුළුවනි. පුංචි අයට දවාලේ එතැන සෙල්ලම් කරන්න පුළුවන් වුණාට හැන්දෑ වරුවෙ එතැන අයිති පිරිමින්ට. එතැන අපි විවේකීව ඉන්නවා. විනෝද වෙනවා. සමහර වෙලාවලට ගම්සභාව රැස්වෙන්නෙත් ඒ ගහ යට. එතකොට පුංචි අය ඉන්න ඕනෙ එයාලගේ අම්මලා එක්ක. ගැහැනුන්ට වෙන් වුණ පැත්තෙ. එයාලා හැම වෙලාවෙම අම්මාට උදව් කරන්න ඕනෙ. මට මතකයි එතකොට බචානුට අවුරුදු පහක් නැත්නං හයක් ඇති. එයාට හැම

www.musesbooks.com | The Online Bookstore

වෙලාවෙම ඕනෙ වුණේ ලොකු ගෑනු ළමයෙක් වගේ අම්මාට උදව් කරන්න.''

''ඒත් එයාට වතුර ගේන්න එහෙමනං බැරි වෙන්න ඇති නේද තාත්තෙ?''

''ඔව්.... පුත්... අම්මා ළිඳට ගෙනිච්ච කළ ගෙඩිය පුංචි අයට බර වැඩියි. ඒක පිත්තල කළ ගෙඩියක්. අපි ටිකක් හිතුවොත්, ඔව් දැන් ගින්දාට, යැස්මින්ට ඒ කළය උස්සන්න පුළුවනි. සමහර විට රොබිනාටත් පුළුවන් ඇති. ඒත් ඔයාට බෑ. ඔයා තවම පුංචියි. කළයට වතුර පිරෙව්වාට පස්සේ වතුර බිඳක්වත් නොහෙලා ඒක උස්සලා ඔළුව උඩ තියාගන්න ඕනෙ.''

තාත්තා තව දුරටත් කතා කළේය.

''එහේ වතුර හරිම වටිනා දෙයක්. මෙහේ වගේ නෙමෙයි. මෙහේ පයිප්පෙ අරිනවා, වතුර වැක්කෙරෙනවා, වතුර අපතේ ගියා කියලා ප්‍රශ්නයක් නැහැ. එහේ අපට පාවිච්චියට වතුර හැම බින්දුවක්ම අපිම උස්සගෙන එන්න ඕනෙ. වගාවන්ට පවා වතුර දාන්න වුණේ එහෙම කළවලින් උස්සාගෙන ඇවිත්. දැන්නම් එහෙත් වගා බිම්වලට වතුර, වාරිමාර්ග ක්‍රමවලින් ලැබෙනවාලු. ඒ වාරිමාර්ග ක්‍රම ඇතිවෙලා තියෙන්නෙ මම එහෙන් පිටවුණාට අවුරුදු දෙකකට පස්සේ. කොහොම වුණත් වාරිමාර්ග ක්‍රම ඇති කළාට පස්සේ එහේ වගාවන් සෑහෙන්න සරු වුණා කියලායි ඔයාගේ බාප්පලා කියන්නෙ.''

මගේ හිස පිරිමදිමින් ඔහු කතා කළත් එවෙලේට ඔහු මනසින් සැතපුම් දහස් ගාණක් දුර ඈතට ඇවිද ගොස් ඇති බව මට වැටහෙයි. ඔහු කතා කරන්නේ සිහිනයක් දකිමින් සිටින්නකු මෙනි.

''මම හිතන්නේ දැන් ඔයාගේ බාප්පා කෙනකුට ට්‍රැක්ටරයකුත් තියෙනවා. ට්‍රැක්ටරයක්! විශ්වාස කරන්න පුළුවනිද? අපි ඒ කාලේ සී සෑවේ මී හරකුන්ගෙ කරවල බැන්ද නගුලෙන්. මටත් හිටියා හොඳ හරක් කීප දෙනෙක්ම. ඉන් එකෙක් නම් හරිම දඩබ්බරයි... කියන දෙයක් අහන්නෙම නැහැ.''

''ඔයා එහාට කැමතියි නේද තාත්තෙ? ඉතින් ඇයි තාත්තා එහේ දිගටම නොහිටියෙ?''

www.musesbooks.com | The Online Bookstore

තාත්තාගේ කතාවේ එම කොටස හැමවිටම ම'සිත ඇති කළේ ශෝකයකි. පන්ජාබයේ සිටි තාත්තා එංගලන්තයේ ලිවර්පූල් වෙත කැඳවාගෙන ආ විශාල නෞකාව මට සිතින් මවාගන්නට පුළුවන. ඔහුද අනෙකුත් ගම්මානවලින් ආ උදවියද කපු රෙදිවලින් මැසූ කමිස හා කලිසම්වලින් සැරසී නැව් තට්ටුව මතට වී අත් වනමින් තම නෑ හිත මිතුරන්ගෙන් සමුගන්නට ඇත. වාෂ්ප බලයෙන් ක්‍රියාත්මක වූ නෞකාව සයුර මධ්‍යයට ඇදී යද්දී ඉන්දියාව ඇත ක්ෂිතිජයේ රේඛාවක් බවට පත්ව ඊළඟට බොඳ වී නොපෙනී යන්නටද ඇත. ශීතලේ වෙවුලමින් අවදි වූ සෑම දිනෙකම තාත්තාට දැනී තිබුණේ ඒ දිනය ඊට පෙරදාට වඩා අඳුරු බවකි.

තාත්තා මට කිසි විටෙක එසේ පැවසුවේ නැත. නමුත් මට සිතී තිබුණේ නැව් තට්ටුවට වී ශීතලෙන් ගැහෙමින් සයුර මධ්‍යයේ සිට ඈත් වූ මවු රට ගැන කනගාටුවෙන්, එහෙත් අනාගත අපේක්ෂා සිත්හි දරා ගනිමින් වික්ෂිප්තව සිටින්නට ඇත කියාය. වරෙක තාත්තා මට කීවේ ප්‍රීතිවනු පිණිස වරෙක ඔහු හා අනෙක් ඉන්දියානුවන් එක්ව නැව් තට්ටුව මතට වී අස්වනු කපන කාලයට සාම්ප්‍රදායිකව නටන බන්ග්‍ර්හා නර්තනයේ යෙදිණි කියාය. මට තාත්තා නැටූ ආකාරය සිතින් මවා ගන්නට අසීරුය. ඔහු සෑම විටෙකම නිහඬ හා සන්සුන් පුද්ගලයකු වූයේය. කර්ණාභරණ ඔහු පැළඳ සිටියේද යන්න මට සැක සහිතය. එහෙත් ඔහුගේ දෙකනේ සිදුරු දෙකක් නම් තිබිණි.

''ඇයි මෙහාට ආවෙ තාත්තෙ?'' මා ඔහුගෙන් විමසන්නේ ඔහුගේ කතාවේ ඉතිරියද අසාගනු පිණිසය.

''ඒ 1950 දශකය. හැම දෙයක්ම වෙනස් වෙමින් තිබුණා. යාවත්කාලීන වීම අත්‍යවශ්‍ය වුණා. අනික ජීවත් වෙන්න මගේ පුත්තු නගුල අල්ලාගෙන මීහරක් දක්කනවා බලන්න මට ඕනෙ වුණේ නැහැ. කළ ඔළුව උඩ තියාගෙන මගේ දූලා වතුර අරගෙන එනවා දකින්නත් මම අකැමැති වුණා. බ්‍රිතාන්‍ය රජය අපට මේ රටට එන්න කීවේ මේ රටේ කම්කරුවන් අඩු හින්දයි. ඒ අය අපට හුඟක් දේවල් දෙන්නම් කීවා. අපට පෙන්නුවේ හොඳ ජීවිත ගත කරන්න පුළුවනි කියලායි.''

එහෙත් තාත්තා එංගලන්තයට පා තැබූ පසු වටහා ගත්තේ මවා පෙන්වූ චිත්‍රය තරමට යථාර්ථය සුන්දර නැති බවය. ඔහුට ජීවත්

www.musesbooks.com | The Online Bookstore

වීමට සිදුවූයේ ආසියානු මිනිසුන් රැසක් විසූ නිවෙසකය. සමහර අවස්ථාවන්හිදී කාමරයක් ඇතුළත පුද්ගලයන් දොළොස් දෙනෙකුට පමණ ජීවත් වීමට සිදු වූ බව තාත්තා පැවසුවේය. ඔවුනට නවාතැන් සොයා ගන්නට අසීරු වූයේ ආසියානුවන්ට ලැගුම් දෙන්නට බොහෝ සුදු ජාතික නිවාස හිමියන් අකමැති වූ නිසාය. බොහෝ ස්ථානයන්හි 'අයිරිෂ් ජාතිකයන්ට හා කල්ලන්ට මෙහේ ඉඩ නැහැ' යනුවෙන් දැන්වීම් පුවරු ප්‍රදර්ශනය කෙරෙන බව තාත්තා දැක තිබිණි. ඔවුන් අවන්හලකට හෝ සාප්පුවකට ගොඩ වූ විට එහි සිටි සුදු ජාතිකයන් කතාබහ නවතා ඔවුන් දෙස රවා බලා සිට ඇත. වතාවක් තාත්තාට බසයකින් බසින්නට බලකර තිබුණේ ඔහුගේ සම දුඹුරු පැහැ වූ නිසාය. ආසියානුවන් එක්ව ජීවත් වීම පුදුමයක් නොවූයේ එවැනි වාතාවරණ යටතේය.

බොහෝ ආසියානුවෝ ඩර්බිහි අපේ නිවෙසට ආසන්න ප්‍රදේශවල විසූහ. තාත්තා එංගලන්තයට පැමිණ සත් වසරකට පසු ඩර්බි වෙත අම්මා පැමිණ තිබිණි. ඇය ඔහු හා විවාහ වන විට ඇගේ වයස අවුරුදු පහළොවක් පමණක් වී ඇත. ඔහුගේ පළමු බිරිය අම්මාගේ වැඩිමහල් සහෝදරිය සර්ප දෂ්ටනයකින් මිය යාම නිසා අම්මාට තාත්තා හා විවාහ වීමට සිදු වී තිබිණි. ඒ ඔවුන් විසූ ප්‍රදේශයේ සම්ප්‍රදායයි. එම භාරතීය සම්ප්‍රදායට අනුව අම්මා තම සොහොයුරියගේ සැමියා හා විවාහ වී ඇගේ දියණිය වූ බචානු හදන්නට වඩන්නට බාරගෙන තිබිණි.

අම්මා එංගලන්තයට පැමිණෙන විටද විවාහ වී සිටි බචානු තව දුරටත් ඉන්දියාවේම ජීවත් වන්නට තීරණය කර තිබිණි. ඩර්බි වෙත පැමිණෙන්නට පෙර අම්මා ඉන්දියාවේ ගත කළේ කෙබඳු ජීවිතයක්ද? තාත්තා මෙන් අම්මා ඒ පිළිබඳ කිසි විට කතා කළේ නැත. එහෙත් එංගලන්තයට පැමිණීමට පෙර ඇය ජීවත් වූයේ තාත්තා විසූ කුඩා ගම්මානයේම බව මම දැන සිටියෙමි. අම්මා මෙරටට එන්නට පෙර නගරයකට හෝ එම ගම්මානයෙන් බැහැරට ගොස් නොතිබිණි. ගම්මානයෙන් පිටවන්නට පෙර නියමාකාර වැසිකිළියක් දැක නොතිබූ අතර ඇය දැන සිටි එකම මුළුතැන්ගෙය එළිමහනයි. ඉංග්‍රීසි ගෘහ භාණ්ඩයන්ට ඇය එතරම් ඇල්මක් දැක්වූයේ නැත. ඇය නිතරම ලූනු සුද්ද කළේ මුළුතැන්ගෙයි බිම හිඳගෙනය.

MusesBooks

www.musesbooks.com | The Online Bookstore

මෙරටට ආ පසු ඇයට දැඩි හුදෙකලාවක් දැනෙන්නට ඇත. ගම්මානයේදී නම් ඇගේ ඥාතීන්, නිවෙසේ විසූ අනෙක් කතුන් හා ඔවුන්ගේ දරුවන් නිතර ඇය වටා සිටින්නට ඇත. ගම්මානයේ නිවෙස හැම විටෙකම පවුලේ අයගෙන් පිරී තිබූ බව තාත්තා පවසන විට මා එය දුටුවේ විහිළුවක් සේය. එහෙත් එතැන ආරක්ෂාවද හොඳින් තිබෙන්නට ඇති වග දැන් මට වැටහෙයි. අම්මා නිතරම තමාට හිමි තැන, තම වගකීම් සහ තමා හිඳගත යුතු ස්ථානයද අවබෝධ කරගෙන සිටින්නට ඇත.

ඇයට තම ඥාතීන්ගෙන් ඈත්වීම වේදනාවක් වන්නට ඇත. ඇය දන්නා හඳුනන කිසිවකු එංගලන්තයේ සිටියේ නැත. මියයන තුරුම ඇය ඉංග්‍රීසි බස ඉගෙන ගත්තේද නැත. පිටත සමාජයේ ජීවත් වන්නට අවශ්‍ය තරමට තාත්තා ඉංග්‍රීසි බස ඉගෙන ගෙන තිබුණද, නිවෙසේදී ඔහු කතා කළේ පන්ජාබ් බසිනි. පන්ජාබ් අහර ගත් අප ඇසුරු කළේ පන්ජාබ් මිතුරු මිතුරියන්ය. පාසල් යන්නට අප නිල ඇඳුම්වලින් සැරසුණ නමුත් පාසල අවසන්ව නිවෙසට පැමිණි වහා අප යළි ඇන්දේ පැලැන්දේ ඉන්දීය ඇඳුම් පැලඳුම්ය. එය නිවෙසට ඇතුළු වූ වහා ඩර්බි ප්‍රදේශයෙන් ඈත් වන්නට දොර වසා දැමීමක් හා සමාන ක්‍රියාවක් වූයේය. එය සමග වූයේ සෑම සුදු ජාතිකයකුමත් ඔවුන්ගේ ජීවන රටාත් තරයේ ප්‍රතික්ෂේප කර දැමීමකටය.

වගා බිමට ගිය හැම දිනෙකම පාහේ මම තාත්තා සමග එහි අඳුරු වැටෙනතුරුම රැඳී සිටියෙමි. අප ආපසු පැමිණෙන විට නගරයේ කහ පැහැ අහස පෙන්වූ තාත්තා ඉන්දියාවේ රාත්‍රී අහස කොතරම් අපූරුද යන්නත් එහි තාරකා දිලිසුණු ආකාරයත් විස්තර කළේය.

සති අන්තවල බොහෝ අය අප නිවසට පැමිණියහ. නැතිනම් අපි ඔවුන්ගේ නිවෙස් වෙත ගියෙමු. අප පිටත යන විට අපගේ හිසකේ පීරා රිබන් පටිවලින් බැන්දේ ගින්දාය. අප ඇන්දේ ආසියානු චිත්‍රපටවලින් අපට දැක ගන්නට ලැබුණු අලුත්ම බටහිර විලාසිතාවන් අනුව සැකසුණු ගවොම්ය. මගේ ගවොම කොළ පැහැ වූයේය. ඒවා ඇඳගත් විට අපට එළිමහනට ගොස් ක්‍රීඩා කරන්නට හෝ හිඳගෙන සිටිනවා හැර වෙනත් දෙයක් කරන්නට හෝ අවසර ලැබුණේ නැත. අප පිරිසුදුව හා විනීතව අනෙක් අයට පෙනෙන සේ සිටිය යුතු විය. අමුත්තන් අප නිවෙසට පැමිණියත් අප වෙනත් නිවෙසකට ගියත්

www.musesbooks.com | The Online Bookstore

සියල්ල සිදුවූයේ එකම ආකාරයකටය. පිරිමි වෙනම කාමරයකට වී මත්පැන් හා දුම්පානය කරමින් කතාබහ කළ අතර කාන්තාවෝ වෙනත් කාමරයකට වී ඕපාදූප කතා කළහ.

''ඔයාලා ගුරුද්වාර්වලදී සරිසුතීගේ අලුත් ලේලිව දැක්කද? රත්තරන් පොරවාගෙන. එයා පෝසත් පවුලකලු. ඒත් මෙහේ එයා වළං හෝදනවා.''

''සරිසුතීගේ දුවගේ වයස දහ නවයක්. තවම බැඳලා නැහැ. ඇයි එයාට තවම මනමාලයෙක් හොයාගන්න බැරිවුණේ?''

''ආරංචි නැද්ද? මනමාලයෙක්ව ජෝඩු කරලා. ඒත් කසාදෙ සිද්ධ වෙන්න කලින් මිනිහා පැත්තකට වෙලා. කෙල්ල මංගල සාදෙකදී වෙන මිනිහෙක් එක්ක නැටුවා කියලා මනමාලයගෙ අම්මට ආරංචි වෙලා. එහෙම එකක් ආරංචි වුණාම ආයෙ කවුද ඒ කෙල්ලව කසාද බඳින්නෙ?''

සෑහෙන වෙලාවකට පසු කාන්තාවන් මුළුතැන්ගෙට යන්නේ ද තව දුරටත් ඕපාදූප කතා කරමිනි. ඔවුන් ලූනු මිරිස් හා එළවළු කපන්නේද අනාගයන්ගේ දෑ කතාබහ කරමින්මය. කුඩා ළමයින් වූ අප දඟ නොකර හිඳගෙන සිටිය යුතු විය. එහෙත් අපට අවුරුදු දහය සම්පූර්ණ වූ පසු අප අහර පිසීමට ඇයට උදව් කරන්නට මුළුතැන්ගෙට යා යුතු විය. තමන් අපට උගන්වා ඇති දෑ අනෙක් කතුන්ට දැනගන්නට සලස්වමින් අප කොතරම් හොඳ ලේලියන් වේද යන්න ඔවුනට සිතන්නට ඉඩ හරින්නට අම්මා බෙහෙවින් කැමැති වූවාය.

MusesBooks